Lietas Nr. A420245324
A42-00672-25/22
ECLI:LV:ADRJRIT:2025:1017.A420245324.3.S

Administratīvā rajona tiesa

Rīgas tiesu nams

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2025.gada 17.oktobrī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Sandija Audzere,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA ,,Teroli" pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Patērētāju tiesību aizsardzības centram sniegt uzziņu par SIA ,,Teroli" 2024.gada 20.augusta iesniegumā minētajiem jautājumiem,

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja SIA ,,Teroli" 2024.gada 20.augustā (iesniegums saņemts 22.augustā) vērsās Patērētāju tiesību aizsardzības centrā (turpmāk – centrs) ar lūgumu sniegt uzziņu par zemeslikumiskās lietošanas maksas maksājumiem, kas izriet no piespiedu nomas tiesiskajām attiecībām. Iesniegumā norādīts, ka uz pieteicējai piederoša zemesgabala /Adrese C/, atrodas daudzdzīvokļu dzīvojamā māja. Starp pieteicēju un daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem pastāv likumiskās zemes lietošanas tiesības. Lūgumā norādīti turpmāk minētie jautājumi:

1. Ja ir vairāki kavēti likumiskās lietošanas maksas maksājuma termiņi, vai zemes īpašniekam, uz kura zemes atrodas citai personai piederoša būve, ir pienākums vai tiesības apvienot tos vienā paziņojumā par parādiem, vai arī ir jāsūta par katru kavēto maksājumu paziņojumu (atgādinājums) katram būves īpašniekam (dzīvokļu īpašniekam, kopīpašniekam), papildus katram arī piestādot 30 *euro*?
2. Vai sūtot paziņojumu (atgādinājumu) par kārtējo likumiskās lietošanas maksas kavēto maksājuma parādu, zemes īpašniekam privātpersonai, uz kura zemes atrodas citai personai piederoša būve, ir pienākums informēt būves īpašnieku (dzīvokļa īpašnieku, kopīpašnieku) par iepriekšējiem kavētiem maksājumiem un ar tiem saistītiem izdevumiem (30 *euro*)?
3. Ņemot vērā, ka likumiskās lietošanas maksas maksājumus no būves, kas atrodas uz citām personām piederošas zemes, īpašnieka (dzīvokļa īpašnieka, kopīpašnieka), veic ne tikai paši būves īpašnieki, īpašuma lietotāji, bet arī trešās personas, bieži pat neidentificējot maksājuma mērķi, vai zemes īpašnieks privātpersona ir tiesīgs sūtīt katram būves īpašniekam (dzīvokļa īpašniekam, kopīpašniekam) būves kopējo parādu 2 periodā (jo nav identificējams būves īpašnieka parāds), papildus lūdzot katram segt izdevumus 30 *euro* apmērā?
4. Vai zemes īpašniekam privātpersonai, uz kura zemes atrodas citai personai piederoša būve, ir pienākums paziņot būves īpašniekam (dzīvokļa īpašniekam, kopīpašniekam) par iepriekšējo periodu likumiskās lietošanas maksas kavētiem maksājumiem, ja ir celta prasība tiesā pret dzīvokļu īpašnieku kopību?

Pieteicēja norāda, ka izziņa tiek prasīta, lai pieteicēja nenodarītu vai izvairītos no kaitīgām sekām, kas paredzētas Patērētāju tiesību aizsardzības likumā, Negodīgas komercprakses aizlieguma likumā, Administratīvās atbildības likumā, Fizisko personu datu apstrādes likumā un Vispārīgā datu aizsardzības regulā 2016/679

(2016.gada 27.aprīlis), Krimināllikumā, kā arī likumā “Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību”.

[2] Ar centra 2024.gada 5.septembra lēmumu Nr. 7.1.-3/7560/L-235 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) atteikts sniegt uzziņu, vienlaikus sniedzot vispārīgu skaidrojumu saistībā ar negodīgas komercprakses aizliegumu. Atteikumā norādīts, ka pieteicējas iesniegumā uzdotie jautājumi ir civiltiesiska rakstura un tie nav pakļauti iestādes vērtējumam. Proti, konkrēto faktisko situāciju no tiesiskā darījuma pušu pienākumu un tiesību viedokļa nav jāvērtē centram kā kompetentajai iestādei likumiskās zemes lietošanas tiesību jomas uzraudzībā. Tāpat centrs savas kompetences ietvaros nav tiesīgs skaidrot normatīvo aktu grozījumu pamatojumu, kā arī to, kā plānots konkrētos noteikumus īstenot praksē. Turklāt pieteicēja minēto situāciju risina ar vispārējas jurisdikcijas tiesas palīdzību. Jautājumos, kā tieši ir piemērojamslikumā“Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību”un tā grozījumos norādītās tiesības, pieteicēja var vērsties Tieslietu ministrijā ar lūgumu par skaidrojumu.

[3] Pieteicēja nepiekrita pārsūdzētajam lēmumam un vērsās ar pieteikumu tiesā. Pieteikumā norādīts turpmāk minētais.

[3.1] Personas subjektīvās publiskās tiesības tikt informētai par tās tiesībām un pienākumiem izriet no Satversmes. Viens no veidiem, kā minētās tiesības īstenot, ir vērsties iestādē ar uzziņu par tiesībām.

[3.2] Zemes likumiskās lietošanas tiesiskās attiecības starp pieteicēju kā zemes īpašnieci un dzīvokļu īpašniekiem ir tiesiskās attiecības privāto tiesību jomā, taču tas nenozīmē, ka tās nav vērtējamas arī publisko tiesību jomā.

[3.3] Nesaņemot uzziņu, pieteicēja nevar plānot savu rīcību, īstenojot tiesības par likumiskās zemes lietošanas maksas saņemšanu. Tāpat tas rada domstarpības starp pieteicēju, centru un daudzdzīvokļu dzīvojamo māju dzīvokļu īpašniekiem, turklāt šīs domstarpības risinās pats centrs.

[4] Centrs rakstveida paskaidrojumā tiesai pieteikumu neatzīst un lūdz noraidīt, uzturot pārsūdzētajā lēmumā norādītos argumentus, kā arī papildus norādot turpmāk minēto.

[4.1] Centra kompetence ir vērsta uz patērētāju tiesību aizsardzības nodrošināšanu, nevis sniegt skaidrojumus, kā ir jāinterpretē un jāpiemēro civiltiesiskus jautājumus regulējošas tiesību normas.

[4.2] Pieteicējai ir tiesības vērsties Tieslietu ministrijā ar lūgumu sniegt attiecīgu skaidrojumu par normatīvo aktu grozījumiem un to interpretāciju.

[4.3] Nav pamatota pieteicējas atsauce uz centra un tiesas nolēmumos iepriekš analizētajām situācijām, kas saistītas ar zemes piespiedu nomas tiesiskajām attiecībām, jo no 2022.gada 1.janvāra piespiedu nomu aizstāj likumiskās zemes lietošanas tiesības.

Motīvu daļa

[5] Lietā ir strīds, vai centrs pamatoti atteica sniegt pieteicējai uzziņu par savām tiesībām par sprieduma 1.punktā atreferētajiem jautājumiem.

[6] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 98.panta pirmajai daļai personai ir tiesības saņemt uzziņu par savām tiesībām konkrētajā tiesiskajā situācijā. Savukārt šā panta otrā daļa noteic, ka iesniegumu par uzziņu iesniedz iestādē, kuras kompetencē ir jautājuma izšķiršana pēc būtības.

Administratīvā procesa likums paredz tiesas kontroli gadījumos, ja iestāde nesniedz pieprasīto uzziņu vai atsaka uzziņas sniegšanu. Proti, tiesas kompetencē ir pārbaudīt, vai iestāde ir pamatoti nesniegusi vai atteikusies sniegt uzziņu. Tiesai ir jāpārbauda, vai iestādes rīcība, nesniedzot uzziņu, nepamatoti neliedz iespēju personai realizēt Administratīvā procesa likumā noteiktās tiesības iegūt informāciju par tiesību normu interpretāciju un gūt

priekšstatu, kā iestāde noteiktajos faktiskajos apstākļos piemēros tiesību normas un kādas tiesiskās sekas personai var iestāties (*Senāta 2017.gada 26.jūlija lēmuma lietā Nr.SKA-1160/2017 6.punkts*).

Attiecīgā pārbaude primāri ir atkarīga no tā, vai personas pieprasītā uzziņa attiecas uz jautājumiem, kuru risināšana ir iestādes kompetencē publisko tiesību (valsts pārvaldes) jomā (*Senāta 2017.gada 26.jūlija lēmuma lietā Nr.SKA-1160/2017 5.punkts*).

Centrs atteicis pieteicējai sniegt uzziņu, jo uzdotie jautājumi neietilpst centra kompetencē.

[7] Saskaņā ar Ministru kabineta 2006.gada 1.augusta noteikumu Nr. 632 "Patērētāju tiesību aizsardzības centra nolikums" 3.punktu centra kompetencē ir Patērētāju tiesību aizsardzības likumā un citos normatīvajos aktos noteikto tiesību un pienākumu īstenošana un funkciju pildīšana patērētāju tiesību un interešu aizsardzības, tirgus uzraudzības, kā arī bīstamo iekārtu uzraudzības un reglamentētās metroloģijas jomā.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 24.panta pirmā daļa noteic, ka šajā likumā un citos normatīvajos aktos noteikto patērētāju tiesību aizsardzības uzraudzību un kontroli īsteno centrs, citas kompetentas un pilnvarotas valsts iestādes sadarbībā ar pašvaldībām un patērētāju tiesību aizsardzības biedrībām. Tāpat arī Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 14.panta pirmā daļa noteic, ka šā likuma ievērošanu atbilstoši savai kompetencei uzrauga centrs.

Tātad atbilstoši minētajām tiesību normām viens no centra darbības mērķiem ir patērētāju tiesību un interešu aizsardzība, kā arī kontrole par normatīvo aktu ievērošanu šajā jomā.

[8] No lietas materiāliem redzams, ka pieteicēja, vēršoties ar iesniegumu centrā, kā pamatojumu uzziņas saņemšanai norādīja, ka ir zemes nekustamā īpašuma /Adrese C/, kadastra Nr. /numurs/, uz kura atrodas daudzdzīvokļu dzīvojamā māja, īpašniece. Iesniegumā arī norādīts, ka starp zemes īpašnieku un daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem pastāv likumiskās zemes lietošanas tiesības un ka daudzdzīvokļu mājas dzīvokļu īpašnieku kopība likumiskās lietošanas maksas maksājumus ir nolēmusi veikt katram kopības pārstāvim norēķinoties patstāvīgi ar pieteicēju.

Iesniegumā norādīts, ka uzziņa par tiesībām vai iestādes oficiāls viedoklis tiek pieprasīti, lai pieteicēja nenodarītu un izvairītos no kaitīgām sekām, kas paredzētas Patērētāju tiesību aizsardzības likumā, Negodīgas komercprakses aizlieguma likumā, Administratīvās atbildības likumā, Fizisko personu datu apstrādes likumā un Vispārīgajā datu aizsardzības regulā 2016/679 (2016.gada 27.aprīlis), Krimināllikumā, kā arī likumā "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību".

No minētā redzams, ka uzziņa nav prasīta par to, kāda būs centra rīcība attiecībā uz pieteicēju patērētāju tiesību aizsardzības un uzraudzības jomā, ja pieteicēja veiks vai neveiks kādu darbību. Pieteicējas iesniegumā norādītie jautājumi ir par tiesiskajām attiecībām starp pieteicēju un zemes lietotājiem.

Iesniegumā iekļautā atsauce uz Patērētāju tiesību aizsardzības likumu un Negodīgas komercprakses aizlieguma likumu ir vispārīga, tā nesatur detalizētu apstākļu kopumu, kas varētu būt par pamatu uzziņas sniegšanai par Patērētāju tiesību aizsardzības likuma un Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma piemērošanu.

Uzziņa ir administratīvo tiesību institūts un tā ir sniedzama par to, kā iestāde īstenos savu administratīvi tiesisko kompetenci. Tāpēc tā nav sniedzama par Administratīvās atbildības likuma un Krimināllikuma piemērošanu. Savukārt jautājumi par Vispārīgās datu aizsardzības regulas un Fizisko personu datu apstrādes likuma piemērošanu saskaņā ar minētā likuma 3.pantu ir Datu valsts inspekcijas kompetencē. Tāpat centra kompetencē neietilpst likumiskās zemes lietošanas tiesību normu skaidrojuma sniegšana.

[9] Tā kā pieteicēja ar strīdus jautājumiem nav lūgusi centram uzziņu par centra kompetencē esošiem jautājumiem, bet par tiesībām un pienākumiem, kas izriet no piespiedu nomas attiecībām, tiesa atzīst, ka centrs pamatoti atteicās sniegt pieteicējai uzziņu saistībā ar pieteicējas uzdotajiem strīdus jautājumiem. Tiesa atzīst pārsūdzēto lēmumu par tiesisku un pamatotu, bet pieteicējas pieteikums līdz ar to ir noraidāms.

[10] Administratīvā procesa likuma 101.panta sestā daļa noteic, ka iestādes rīcība, nesniedzot uzziņu vai atsakot uzziņas sniegšanu, apstrīdama un pārsūdzama šā likuma 91.panta trešajā daļā noteiktajā kārtībā.

Savukārt atbilstoši Administratīvā procesa likuma 91.panta trešajai daļai Administratīvās rajona tiesas nolēmums nav pārsūdzams.

Proti, šādas kategorijas lietu izskatīšanai ir noteikta īpaša izskatīšanas kārtība – tikai vienā instancē. Līdz ar to tiesas spriedums šajā lietā nav pārsūdzams.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 91.panta trešo daļu, 101.panta sesto daļu, 246.-251.pantu un 289.pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt SIA ,,Teroli" pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Patērētāju tiesību aizsardzības centram sniegt uzziņu par SIA ,,Teroli" 2024.gada 20.augusta iesniegumā minētajiem jautājumiem.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnese S. Audzere